

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly. Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario
Second Class Mail, Registration Number 1657

Kaina 10¢

Nr. 9

Penktadienis, Kovo (March) 5, 1971, Toronto, Ontario

M E T A I XXXX

Separatizmo Idėja Kvebeko Provincijoje Wm. Davis Jau Perėmė Nemiršta; Aktyvėja Kovingasis Sparnas Ontarijos Vyriausybę

MONTREAL. — Nežiūrėto, kad FLQ grupės savo veikla (kidnapijimu, Laporto pasmaugimu ir teroristiniais veiksmais) nemažai diskreditavo separatistų judėjimą, separatizmo idėja nemiršta. Priešingai, ji plinta Kvebeko provincijoje. Smarkiai aktyvėja kovingasis sparnas.

Tik įvykusiame Parti Quebecois suvažiavime buvo išrinktas 11 narių pildantįjį komitetą Pierre Bourgault, kovingųjų separatistų lyderis. Ir tai įvyko akivaizdoje to, kad Rene Levesque, Parti Quebecois prezidentas, griežtai smerkia jo ir jo pasekėjų taktiką.

Bourgault labai griežtai pasmerkė Levesque taktiką, ignoravimą FLQ, suimtųjų taip vadinamų suokabininkų nuverstį valdžią gynimo. Jis ragino atsizadėti nuo to "respektabilumo", susitarti su FLQ, su unijistų lyderiu Chartrandu ir t. t. Ir beveik pusė jo kalbos klausiusių karštai plojo jam.

Girdi, Ho Chi Minh, Kastoro ir kiti nebuvo gerbiami irgi, bet dabar jie jau laikomi pagarboj, kadangi jie laimėjo.

Rene Levesque labai nepatenkintas tokiu reiškiniu, ypač išrinkimu Bourgaulto į vadovybę.

Nori Įstatymo Prieš Orlaivių Grobimus

OTTAWA. — Teisingumo ministerija ruošianti įstatymą prieš orlaivių kidnapijus. Jei kabinetas užgirsias, projektas busias įteiktas parlamentui.

Kidnaperiai ir dabar gali būti teisiami ir baudžiami pagal kriminalinį įstatymą. Naujo įstatymo siekis būtų įgaliojamas vyriausybės išdeportuoti orlaivių grobikus.

Pastaruoju metu vienas amerikietis rekrutas priverstas JAV orlaivį skristi į Vancouverį. Vaikėzas, vos 19 metų, dabar nori gauti emigrantų teises. Jo reikalas svarstomas. JAV agentai nori pasiimti jį iš Kanados. Ką Kanada darys, dar nežinia.

Neprigulmingų Demokratų nutarimas likviduoti, kas liečia jų veiklą provincialiuose rinkimuose, sugestuoja, kad daug jų susimes į Parti Quebecois. NDP pasisakė už Kvebeko teises atsiskirti nuo visos Kanados.

Vienu žodžiu, separatistinis judėjimas Kvebeko provincijoje rodo pagyvėjimą. Ne tik pagyvėjimą, bet ir poslinkį linkui kovingesnės taktikos. Nežinia, ką darys Levesque su savo pasekėjais. Jis labai priešingas FLQ ir kitiems elementams, linkusiems prie terorizmo. Galimas daiktas, kad šios dvi srovės turės persiimti. Levesque padėtis kasdien sunkėja.

Padidėjęs Lengvųjų Narkotikų Vartojimas

OTTAWA. — Karališkoji policija raportuoja, kad Kanadoje padidėjo lengvųjų narkotikų vartojimas. Tokių kaip marijuana, hashiš, spyd, ir t. t. Buve suimta maždaug po 1,000 asmenų į mėnesį už platinimą tų narkotikų. Reiskia, kad per metus buvo suimta virš 10,000 asmenų ryšium su narkotikais. Tai beveik dvigubai daugiau, negu metai atgal.

Heroinas seniau sudaręs problemą vyriausiai Vancouveryje, o dabar jau ir kituose miestuose. Kas blogiausia, kad narkotikų vartojimas auga tarp jaunimo. 1970 metais Kanadoje buve apie 4,000 sunkiųjų narkotikų ediktų.

AGENTŲ NUTEISĖ KETURIEM METAM

KITCHENER, Ont. — Stephen Kovacs, kelionių agentas, gavo keturis metus kalėjimo už suktybes, keleiviu pinigų pasisavinimą.

Teisme buvo liudininkų parodyta, kad jis surinko už tikietus iš keleiviu \$62,607, bet keleiviai tikietų negavė. Oro linijoms jis taipgi buves skolingas \$17,000.

Iš viso jis turėjęs trukumų \$485,000. Jis vertėsi mirtgiciais, paskolomis ir kt.

Michigano Demokratai Prieš Indokinijos Karą

GRAND RAPIDS. — 2,500 Michigano valstijos Demokratų partijos atstovų pasisakė prieš karo plėtimą Indokinijoje, pasmerkė įsiveržimą į Laosą, reikalavo amerikiečių militarines jėgas ištraukti iš Indokinijos.

Invazija Laosos Labai Nevyksta

SAIGON. — Nors JAV administracija bando neigti, kad invazija Laosos nevyksta, tačiau visiems aišku, kad ji labai nevyksta.

Vienu, per visą tą laiką, nuo įsiveržimo pradžios, kovos eina beveik vietoje, jokios pažangos nepadaryta. Įsiveržėlių aukos labai didelės.

Buvo pranešta, kad JAV klubotai traukia prie Laosos būrius tankų. Esą prisibijoma, kad šiauriečiai įsiveržėlių į Vietnamą. Išėina, kad įsiveržėliams pavojus būti išvarytais iš Laosos.

Šiauriečiai naudoja ir tankus.

Buve numušta jau arti 30 helikopteriu.

Izraelis Griaunaš Taikos Galimybes

CAIRO. — Egipto prezidentas Sadatas pareiškė, kad Izraelis, atmesdamas Jungtinių Tautų rezoliuciją, reikalaujančią pasitraukti iš arabų žemių, griauna taikos perspektyvas.

Arabų šalys, ypač Egiptas ir Jordanas, sutinka pasirašyti taikos sutartį su Izraeliu, jeigu tas pasitrauks iš arabų žemių.

Tarybų Sąjunga ragina pasaulį spausti Izraelį nustoti sabotavavus Vidurryčių problemos išrišimą.

Tarybų Sąjunga teiksianti pagalbą arabų šalims prieš Izraelio agresiją, bet ji norinti matyti atsteigtą taiką Vidurryčiuose.

TORONTO. — Naujas Ontarijos konservatų lyderis William Davis jau perėmė Ontarijos vyriausybę. Praėjusią savaitę senasis Ontarijos premjeras ir visa jo vyriausybė rezignavo ir tuoj buvo pavesta Wm. Davisui sudaryti naują.

Naują kabinetą sudaro daugumoje tie patys asmenys, kurie buvo ir prie John Roberts, bet gavo kitus postus. Viso į kabinetą įeina 24. Trys iš jų nauji.

Naujas premjeras trumpai išdėstė savo programą. Svarbiausiais punktais jo programoj yra gerinimas aplinkos, urbanizacija, ekonominis na-

Atmetė Reikalavimą Sumažinti Taksus

OTTAWA. — Premjeras Trudeau ir finansų ministras Benson atmetė Kanados Darbininkų Kongreso reikalavimą sumažinti pajamų taksus, kad pagyvinus ekonomiją ir tokiu būdu sumažintus nedarbą.

Premjeras Trudeau ir finansų ministras Benson aiškino, kad infliacija ir vėl atsigautų, jeigu vyriausybė imtųsi tokių priemonių ekonominei veiklai pagyvinti.

Vyriausybė ir toliau laikosi tos nuomonės, kad nuo infliacijos daugiau žmonių nukentėtų, negu nuo nedarbo. Infliacija labai skaudžiai paliestų pensjonierius ir kitus su aprubežiuotom pajamom žmones.

Atspausdins Pjero Vallieres Knygą

TORONTO. — McClelland and Stewart Ltd. knygų leidykla pranešė, kad Pjero Vallieres knyga "Nigeres Blancs d'Amerique" išeis iš spaudos api ekovo 20. Knyga parašyta francūzų kalboj, bet bus išspausdinta anglų kalboj.

Autorius, kaip žinia, laukia teismo už prigulėjimą prie FLQ.

Knygoje esą maždaug išdėstyta Kvebeko francūzų padėtis Kanadoje, panaši JAV negrų padėčiai.

cionalizmas, nedarbas, taksų reforma ir konstitucija.

Jo manymu, reikia padidinti kovą prieš poliuciją, kuri sudaro pavojų žmonių sveikatai. Jis taipgi stovi už tai, kad industrijos ir bizniai bandytų steigti naujus centrus toliau nuo didmiesčių. Jis taipgi stovi už atitinkamus žygius Kanados ekonominei nepriklausomybei išsaugoti. Yra manoma, kad buvęs ministras Stan. Randall neįtrauktas į kabinetą vyriausiai dėl to, kad labai grynė užsienio investentus.

Ką premjeras darys nedarbo ir taksų reformų klausimu, jis nepaaiškino. Jis tik sakė, kad jis darys viską, kas galima, kad padėjus susirasti darbus, kurie tikrai mori dirbti. Kur jis suras tuos darbus, jeigu jų nebus, nėra aišku.

Jis sako, kad provincialės ir federalė vyriausybės turi suderinti savo programas taksų sistemai reformuoti. Bet, kaip matyti, čia jis turi mintyje daugiausia ne taksų mokesčius, bet provincijos ir savivaldybių reikalus. Kitaip sakant, nori daugiau pinigų iš taksų.

Parenkant kabinetą, sako stebėtojai, jis atsizvelgęs į tai, kad būtų užgydytos žaizdos konservatų tarpe, kurios buvusios padarytos naujojo lyderio rinkimo metu.

KDK Vadovybė Labai Kritikavo Premjerą

OTTAWA. — Kanados Darbininkų Kongreso prezidentas Donald MacDonald įteikė vyriausybei kongreso memorandumą, kuriame labai kritikuojamas premjeras Trudeau už sužinų nedarbo didinimą kovojant prieš infliaciją. Taipgi buvo reiškiama aštri kritika už panaudojimą Karo Meto Priemonių Akto ryšium su diplomatiškim kidnapijimais.

MacDonald pastebėjo, kad iš kelių šimtų areštuotų kaltinta tik 62. Jis abejoja, kad 62 asmenys galėjo nuverstį valdžią.

Kidnapijimų ir žmogų dysčių buve ir seniau, bet reikėjo tokių didelių ablavų.

Lietuvaitė po Platiųjų Pasaulį

Prancūzijos, Belgijos, Tur- kijos, Suomijos, Burmos, Ceilono, Kambodžos, Tailan- do, liaudies demokratinių ša- lių scenose šoko TSRS lia-udies artistė Genovaitė Saba- lauskaitė. Į trylinktąją šalį — tolimąją Čilę — ji iškelia- vo kaip baletmeisterė. Aš- tuonis mėnesius dirbo Sant- jago municipaliteto teatre, paruošė keletą spektaklių, konsultavo choreografines studijas. Ją trumpam par- vykusią į Lietuvą, Tiesos ko- rrespondentė D. Kadžiulytė paprašė pasidalyti šios įdo- mios kelionės įspūdžiais. Čia perspausdiname iš Tiesos Genovaitės Savaliauskaitės įspūdžius. Red.

Žinia, kiekviena naujovė — ir jaudina, ir džiugina. Bet dirbti į Čilę išvykau ge- rokai sunerimusi. Neįsivaiz- davau, kaip įsijungsiu į jos kūrybinį gyvenimą, ar pa- jėgsiu, ar sugebėsiu būti naudinga. Tad šiandien ypa- tingai šiltai prisimenu pir- musius bičiulius čiliečius — agronomą Marselą ir teisi- ninkę Pamela, kurie nuo pir- mos dienos buvo šioje šaly- je man vertėjai ir girdai, mo- kytojai ir bičiuliai. Jaunieji čiliečiai iš lėto, rūpestingai vedė mane į savo tautos is- toriją, į kultūrinių tradicijų ištakas, į dvasinį žmonių pa- saulį. Godžiai vėiką stebė- jau. Ir skubėjau dirbti. O darbo laukė marios. Reikėjo formuoti ir rengti trupę vie- ningos baletų mokyklos pa- grindu.

Norėčiau šiek tiek plačiau apibūdinti tenykštį teatrinį gyvenimą, bendrą meninę at- mosferą, kuri savo organiza- cine struktūra, gerokai skir- riasi nuo mūsų. Supran- tama, labiausiai domėjau- si baletu. Santjage jam patikė- tos kelios scenos. Antai, prie universiteto telkiasi moder- niojo šokio trupė, švietimo ministerija globoja trupę, jungiančią klasikinę, nacio- nalinę ir moderniąją kryptis. Didžiausias municipaliteto teatras, beje, statytas pagal Paryžiaus Grand Opera ar- chitektūrinį projektą, greta operos ir mifharmonijos ko-

lektivų formos. Nėra mū- šokių ansamblio "Punkara" taip pat turi baletu tru- pę, atstovaujančią klasikinei krypti. Štai su ja ir teko dirbti.

Turiu priminti, kad ši kla- sikinės pakraipos trupė te- gyvuoja dešimtmetį metų. Lig šiol nebuvo pakankamai rūpinasi atlikėjų ruošimu. Nebūta ir gilesnių šokio tra- dicijų. Kasmet iš užsienio šalių — Amerikos, Anglijos, Prancūzijos buvo kviečiami baletmeisteriai ir pagrindi- nių vaidmenų atlikėjai. Kiek- pavužė — išvykdavo. Įvairių srovių mokyklos veikdavo trupę, ir sunku būdavo su- kurti išbaigtą, stilistikai vie- ningą spektaklį, nuosekliau formuoti repertuarą. Ketu- riasdešimt šešioms šokė- joms, su kuriais pradėjau darbą, iškeliau pirmąsias, bet visą remiančias užduotis — judesių koordinaciją, iš- rašymą. Ne iš karto Či- lės artistai įprato prie mūsų baletu darbo principų. Leng- vino tai, kad norai ir pastan- gos buvo tie patys. Daug kartų man teko girdėti nuo- širdžius žodžius apie tary- binį žmogų, kurio požiūris į kitą tautą visai kitoks, iš- tikro nuoširdus, kurio siki- mas padėti — tikras, nesa-

vanaudiškas. Dirbti padėjo ir tai, kad manieji kolegos neblogo pažinojo tarybinį baletą iš filmų, iš gastro- liuojančių kolektyvų pasiro- dymų. Ne tik pažinojo — mylėjo, žavėjosi, gerbė. Čia ypač branginama nemirtin- goji Čaikovskio muzika. Pir- miausia statėme "Spragtu- ką". Tiesa, tik paskutinįjį veiksmą. Pasak operatyvios recenzijos vyriausybiname ryšiniame laikraštyje "Nas- jon", "nebuvo Čilėje baletu spektaklio, taip harmoningai sujungusio ir solistus, ir kordebaletą, ir muziką". At- naujinome antrąjį "Gulbių ežero" veiksmą. Parengėme koncertinius numerius iš "Don Kichoto", "Šopenia- nos", "Žizel". Pasirodymus lydėjo pritariantys atsiliepi- mai spaudoje. Sėkmingai pa- sirodžius draugystės sąskry- džio koncerte, labai nuošir- džiū laišku dėkojo Čilės ry- šių su TSRS instituto gene- ralinis sekretorius Alfonsas Gonsalesas. Laimėjus rinki- muose Liaudies vienybės blo- ko kandidatui Salvadori Al- jendei, iškilmingame vakare pasirodėme su pamėgtu "Spragtuku" didžiojo "Kau- palūkano" scenoje. Preziden- tas Salvadoras Aljendė vė- liau nuoširdžiai, dėkingais žodžiais kalbėjo apie mano darbą.

(Bus daugiau)

ATVIRAI KALBANT

Kalbant apie nedarbą, rei- kia pasakyti, kad ši ryškė- vyriausiai kamuoja Šiaurės Ameriką. Tai yra, JAV ir Kanada. Jungtinėse Ameri- kos Valstijose bedarbių pri- skaitoma arti 4,500,000. Ka- nadoj taipgi netoli 1,000,000.

Visai kitaip yra Europo- je. Pavyzdžiui, Vakarų Vo- kietijoje nedarbo kaip ir nėra. Pačios Vakarų Vokietij- jos 23 milijonai darbininkų dirba. Virš 2 milijonų dar- bininkų atgabenta iš kitur. Dar esą Vakarų Vokietijoje apie 250,000 darbininkų ne- legaliai atvykusių. Sakoma, kad niekas nenori kliudyti jų nelegalių, kadangi jie labai reikalingi. Geriems darbinin- kams dar mokami bonai už lojalumą. Kitiems net auto-

mobiliai žadami. Laikraščiai pilni paieškų darbini- kų.

Sakoma, kad nėra didelio nedarbo ir Francijoje ir kito- se Europos šalyse.

Japonija, kur dirbančiųjų skaičius siekia pusę gyventojų (52 milijonus), taipgi ne- turi bedarbių. Japonijos in- dustrialistai bandą pašalinti darbininkų stoką pagal- ba autmacijos. Darbininkų stoka dar vis didėjanti, ka- dangi Japonijos ekonomija smarkiai auganti.

Stebėtojai teigia, kad Ja- ponijoje nedarbo nėra todėl, kad žmonės investuoja daug pinigų į industriją. Pavyz- džiui, 1969 metais buvę in- vestuota \$33,000,000,000. Už tai dabar Japonijoje esą pen- kis kartus daugiau pareika- lavimų darbininkų, negu darbo ieškančių.

Klausimas kyla, kodėl JAV ir Kanada, ekonominiai tvirtiausios ir resursais tur- tingiausios šalys, pergyvena tokį krizį, tokį nedarbą? Pa- prastai, būdavo sakoma, kad karas reikalauja daugiau darbininkų. Daug darbinin- kų palma į ginkluotą jėgą. Ginklų ir amunicijos įmonės taipgi turi daug darbo. Bet išėina priešingai. Jungtinės Amerikos Valstijos, kurios beveik nesustojo kariavusios, taip pat kenčia nuo ne- darbo. Dolerio vertė mažėja. Kanada, kad ir nekariauja,

bet gamina amerikiečiams karinių dalykų už \$300,000,- 000 į metus, taipgi kenčia nuo nedarbo.

Trudeau vyriausybė sako, kad Kanados nedarbas pa- eina iš to, kad buvo reikalin- ga sulaukyti infliaciją. Bet kaipgi Vokietija ir Japonija nugalė infliaciją nedidinda- mos nedarbo?

Matyti yra kas tai tokio, ko dar ir geri ekonomistai neišaiškino.

Galimas dalykas, kad JAV karas iš tikrųjų ne didina, o mažina darbus. Išleidžiami pinigai dėl karo, matyti, silpnina JAV ekonomiką. Tenka girdėti, kad JAV iš- das priverstas skolintis vis daugiau ir daugiau. Sakoma, kad JAV būtų tiesiog katas- trofa, jeigu visos šalys pa- reikalautų iš JAV atsigrūti savo pinigus, atmokant auk- su ar kokia kita vertinga forma. O kai JAV doleris menkėja kitų šalių valiutos atžvėgiu, tai JAV perkamoji galia dar daugiau menkėja.

Kanadoje girdisi skundų, kad Kanados dolerio lyg- nimas su JAV doleriu neina į naudą. Kanados doleriu iš- kilus, sunkiau darosi kitoms šalims įpirkti Kanados gami- nius.

Kanados gaminių kaina ir be to smarkiai kyla.

Taigi, turtingojoj Šiaurės Amerikoj dalykai atrodo prasčiau, negu tokiose šaly- se, kaip Vakarų Vokietija ir Japonija, kurios pralaimėjo praėjusį karą.

Nelaimingi Gyvūnėliai

Kiekvieną pavasarį Kana- dos rytiniame pakraistyje bū- na jaunų ruonių (seals) žu- dymas. Juos muša buožėmis. Šaudant iš šautuvų ar revol- velių jų kailiukai susikruvin- tų, pasidarytų ne koks vaiz- das. Turint mintyje, kad jų užmušama labai daug. Pa- vyzdžiui, šį pavasarį bus lei- džiamas užmušti 245,000. Ga- lite įsivaizduoti, koks vaiz- das ant ledo pasidarytų po tokių skerdynių.

Buvo pakilę protestai, kad toks būdas yra labai žiaurus. Girdi, dažnai tie nekalti gy- vuliukai būna tik pritrękti. Buvo net investigacijos. Bet biznis yra biznis. Jų mušimas bus kartojamas kiekvieni metai.

Kai kurie ekspertai teigia, kad kvota labai aukšta. Gir- di, pakaktų 125,000. Prisibi- joma, kad jų populiacija ga- li labai sumažėti.

Buvo laikai, kada jų nie- kas nelietė. Atrodo, kad gamta pajėgė reguliuoti. Da- bar žmogus muša jų vaikus ir naudoja kailiukus moterų futrams. Tie, kurie daro biz- nį iš to, aiškina, kad jų pri- vistų labai daug, jeigu nebū- tų mažinamas jų skaičius kiekvieną pavasarį.

OTTAWA. — Pabudavoji- mas keturių helikopterius nešančių naikintuvų kainuos \$252,000,000, ir viršys ank- čiau numatytą sumą \$32,- 000,000.

Lietuvos Sausdiniai

"Liaudies Balsas" raštinėje galite užsiprenumeruoti Tarybų Lietuvoje išleidžiamus laikraščius ir žurnalus. Metinių prenumeratų kainos sekančios:

Dienraštis "Tiesa" — \$5.00; tris kartus į savaitę išleidžiamas "Sportas" — \$4.00; tris kartus į savaitę iš- leidžiamas "Valstiečių laikraštis" — \$2.50; savaitraštis "Gimtas Kraštas" — \$2.25; du kartus į savaitę išlei- džiamas "Lietuvos Pionierius" — \$1.50; savaitraštis "Literatūra ir menas" — \$3.50; du kartu į savaitę išlei- džiamas "Tarybinis Mokytojas" — \$3.50.

Mėnesinių žurnalų metinių prenumeratų kainos:

"Genys" — \$1.50; "Žemės ūkis" — \$5.00; "Kultū- ros barai" — \$3.25; "Komunistas" — \$2.00; "Liaudies ūkis" — \$6.00; "Mokslas ir Gyvenimas" — \$3.50; "Mū- sų Gamta" — \$8.50; "Mūsų Sodai" — \$7.50; "Mokslas ir Technika" — \$9.50; "Pergalė" — \$5.00; "Sveikatos Ap- sauga" — \$8.50; "Tarybinė Mokykla" — \$4.00; "Tary- binė Moteris" — \$2.00; "Jaunimo Gretos" — \$3.50.

Du kartu į mėnesį išleidžiamų žurnalų prenumeratos:

"Svyturys" — \$6.50; "Šluota" — \$3.50; ir keturis kartus į mėnesį išleidžiamos "Ekranu Naujienos" — \$4.50.

Kai kurių iš virš vardintų laikraščių ir žurnalų galima gauti ir pavienių egzempliorių Liaudies Balsas raštinėje. Laikraščių egzemplioriaus kainos po 5-10 c., o žurnalų po 25-50 c.

Pusmetinės prenumeratos turi būti užsakytos ne vė- liau gegužės mėnesio, o metinės ne vėliau spalio mėnesio.

Užsakymus siųskite su money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont.

Lietuviai, kurie atostogoms ar kitais reikalais važiuojate į Miami, Fla., patariame atsilankyti į Lie- tuvių Socialį Klubą. Čia kiekvieną sekmadienį 1 val. dieną yra duodami geri pietūs už žemą kainą. Po pie- tų, šokiai, susitikimai ir svečiavimasis.

Kuriems reikalingos informacijos gavimui kam- barių vietiniai klubo nariai, tikime, patars jums kaip ir kur juos gauti.

Klubo adresas:

Lietuvių Socialis Klubas

2610 Northwest 119th Street
Miami, Fla. 33167
Telefonas: 688-4161

IŠ KANADOS GYVENIMO

Bankai pradėjo mažinti palūkanas ant paskolų. Tuomi norima atlikti du dalykus:

Pirma, kad pinigai būtų geriau prieinami ekonomijos plėtotojams.

Antra, kad nors kiek sulėtinti Kanados dolerio kilmą.

Tikėsit ar ne, bet kai Kanados doleris, lyginant su JAV doleriu, aukštai išskyla, tai nelabai sveika kraštui. Užsieniui darosi sunkiau pirkti Kanadoje, nes jų pinigais daugiau kainuoja.

Vyriausybė sulauko taupymo bonų pardavinėjimą. Kadangi aukšti procentai mokami, tai spekuliantai pradėjo grobstyti bonus.

Aplamai, iškilus aukštiesiems procentams už morkščius, paskolas, spekuliantai pradėjo veržtis į Kanadą su savo valiuta.

Massey - Ferguson kompanija paskelbė, kad paleis "atostogų" 2,450 darbininkų Toronte, Brantforde ir Detoroite. Daugiausia bus atleista Toronte, iš 3,200 bus atleista apie 2,100.

Kompanija praėjusiais metais netekusi \$19,000,000 biznio.

Unija sako, kad tai kom-

panijos samokslas pabaugin-ti darbininkus. Mat sutartis jau užbaigė ir unija reikalauja pakelti algas panašiai, kaip buvo pakeltos auto darbininkams.

Atleidimas, tiesa, neilgam, gal keliom savaitėm. Bet jei darbininkai išeis į streiką, tai kompanijai bus lengva atsikratyti senesnių darbininkų, nes jai nebereikėtų laikyti seniority taisyklių.

Nekurie Ontarijos konservatai bruzda prieš naujo lyderio pasisakymą neremti finansais katalikiškų mokyklų iki 12 skyriaus. Matomai jie prisibijo, kad aktualiai gali nukrypti prie liberalų, kurių lyderis pasisakė už remimą katalikiškų vidurinių mokyklų.

Nežinia, kam reikalingos tos katalikiškos mokyklos. Mokykla turi būti atskirta nuo religijos, nuo bažnyčios. Religija yra kunigų reikalas.

Kanados Medical Asociacija pranešė, kad bus pravedamas rinėjimas, kodėl kai kurių gydytojų pajamos tokios didelės.

Kaip žinia, Albertoje nekurie gydytojai uždirbo daugiau kaip \$140,000 į metus.

Trumpai Apie Viską

WASHINGTON. — Čia yra manoma, kad zionistų suvažiavimas Bruselyje, Belgijoje, buvo prezidento Niksono administracijos iniciatyva sušauktas tikslu praveisti antitarybinę propagandą.

BOSTON. — Kaip rašo Boston Globe, militarinė policija vieną mariną nušovė, o kelis sužeidė, kuomet jie atsisakė grįžti į savo vienuotę tęsti karą.

LONDONDERY. — Katalikų demonstrantai sviedė gazolino bombą į britų kareivį. Gomba sprogo, apliejo kareivį ir uždegė. Kareivis žuvo liepsnose.

OTTAWA. — Pirmu kartu Ontarijos universitetų istorijoje ateinantį rudenį universitetai negalėsia priimti visų aplikantų. Spėjama, kad apie 3,500 aplikantų negalės įstoti į universitetą.

TORONTO. — Tarptautiniame airpote prie Maltono policija suėmė bagažo tvarkytoją ir kitą asmenį, įtariamus aukso išvogime.

Vasario 17 buvo pavogta iš airpoto aukso už \$20,400.

Turistų Grupės į Lietuvą

Išvyks iš Montrealo:

Gegužės - May 25 d.; Liepos - July 13 d.
Rugpjūčio-August 10 d.; Rugsėjo-September 7 d.

Tūras dviejų savaitių
Dešimts Dienų Lietuvoje

Kelionė į Lietuvą ir atgal, įskaitant pirmos klasės viešbučius, po du asmenis kambaryje, maistas ir Lietuvoje tūrai viskas kainuos po \$530.00 vykstantiems Gegužės 25 d. ir Rugsėjo 7 d.; o vykstantiems Liepos 13 d. ir Rugpjūčio 10 d. — po \$595.00.

Prašome registruotis tuojau. Registracijos priimamos su užsienio pasu, trimis fotografijomis dėl vizos ir \$125.00 depozitu.

Dėl daugiau informacijų prašome kreiptis į:

Mr. N. Wasielewitech, Tel. 362-3226

Kennedy Travel Bureau Ltd.

296 Queen St. West, Toronto 2B, Ont.

DUBLIN. — Čia buvo rastas labai sumuštas Irish Republic Army politinis organizatorius. Policija mano, kad tai darbas priešingos IRA grupės.

BERN. — Kaž kas siuntinėja laiškus su sprogstama medžiaga Šveicarijos prezidentui ir kitiems šalies lyderiams.

VANCOUVER. — Britų Kolumbijos tymsteriai nubalsavo grįžti į darbą. Mat vyriausybė priėmė įstatymą sugrąžinti juos į darbą po prievarta.

Toronto. — Civilinių tarnautojų unijos viršininkai pasisakė griežtai prieš tai, kad pašalginiai turėtų atidirbti už pašalpa.

Toronto. — Lėta gauda netekanti daug skaito, to-ju, kaip sako senatnis hemitecas. Pavyzdžiui, olandų laikraštis nupuoles nuo 10,000 skaitytojų iki 5,000.

Ontarijoj yra 150,000 olandų emigrantų. Mažai kas iš jų įdomaujasi žiniomis iš senojo krašto.

LONDON. — Graikų prekinis laivas nuskendo Anglų kanale. Išgriebta 10 lavonų.

Grupinis Tūras į Lietuvą -- 14 Dienų

Maršrutas: Maskvoj 1 diena, Vilniuj 7, Druskininkuose 3, Maskvoj 1.

Ekskursantams užtikrinta pirmos klasės viešbutis, po du asmenis kambaryje, maistas, transportacija, įskaitant išvykas į Trakus ir Kauną.

Išvykimo laikas:	Kaina iš Montrealo
Gegužės 25	\$530.00 amerikoniškais
Liepos 13	595.00 (sezoninė kaina)
Rugpjūčio 10	595.00 (sezoninė kaina)
Rugsėjo 7	530.00 amerikoniškais.

Pastaba: Jeigu jūs skirsite iš Toronto, reikės primokėti \$46.00.

Vieta šiose ekskursijose yra apribota, todėl reikia rezervuoti vietą mažiausia prieš du mėnesius. Taipgi reikia duoti depozitą \$100.00, kad pilnai užsitikrinus vietą. Gavę jūsų depozitą, mes pasiūsim jums reikiamą vizos formą ir kitas informacijas.

Dėl pilnų informacijų ir užsitikrinimo vietos užpildykite žemiau telpantį kuponą ir prisiųskite mums:

GLOBE TOURS

1066 BLOOR ST. W., TORONTO, ONT.

Tel.: 531 - 3593

I wish to join the Lithuanian Tour on

Name:

Address

Phone

Enclosed is my certified cheque for \$100.00 deposit.

I will join in Toronto Montreal

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priima persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių medžiagos, avalynės, maisto ir kt.

Sutelkia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 Bloor St. West, Toronto, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS ORAUGLJOS

Prenumeratos kaina:

Kanadoj ir visur kitur \$5.00 metams; pusmečiui \$2.50.

Į Lietuvą \$7.00 metams

LIAUDIŲ BALSAS

160 Claremont St., Toronto 140, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

SUNKU NET TIKĖTI

Leitenantas William Calley, klausinėjamas teisme, kurs teisja jį už civilių žudymą My Lai kame, Vietname, pasakojo, kad jis tikėtai uoliai pildė kuopos komandieriaus kapitono E. Medinos įsakymą. Tame įsakyme, tarp kitko, buvo pažymėta, kad turi būti dalis kaimiečių palūka, kad būtų juos galima varyti pirma savęs per minų lauką. Vėliau ši idėja buvo atšaukta.

Medina kritikavęs leitenantą Calley už lėtą pirmynžangą. Civiliai kliudę jų operacijoms. Už tai ir buvo įsakta žudyti visus, kas tik pakliūs.

Ivykis My Lai kaime yra tik mažas trupinėlis tų baisių, kokias daro amerikiečiai ir jų talkininkai. Bombarduojant iš oro, iš artilerijos taipgi negalima išskirti, kas priešas, kas ne. Kaimai, miesteliai sulyginami su žemėmis, jei jie randasi kelyje, kaip ir tie My Lai civiliai, trukdę pirmynžangą.

George McGovern, demokratų aspirantas į JAV prezidento postą, aną dieną pareiškė, kad amerikiečiai atlieka barbariškiausius darbus Indokinijoje. Ir tik tam, kad išlaikytų galioje grupes generolų ir politikierių, kurių dauguma tų šalių žmonių nenori. Juk jei ne amerikiečiai ir kiti jų talkininkai, tai ten su jais būtų buvę seniai baigta. Jie tenai laikosi galioje pagalba baisių JAV ir kitų šalių jėgų. Indokiniečiams nepadedama kitų šalių kariškiai ar bent savanoriai.

Kanados diplomatų veteranas, buvęs Kanados ambasadorium Kinijoje, Chester Romning, sako, kad Jungtinės Amerikos Valstijos bereikalo stengiasi apsupti Kiniją. Jis mano, kad Kinija neturi intencijų diktuoti pasauliui, kaip kad JAV daro. Ko kiniečiai nori, tai kad Indokinijos šalis būtų neutralios.

ZMONĖS BE GĖDOS

Pastebėjome Tėviškės Žiburiuose atsisaukimą Dr. Jono Žmuidzino, kurs tituluojasi Lietuvos generalinio konsulo titulu. Visiems gerai žinoma, kad jo nepaskyrė konsulu jokia Lietuvos valdžia. Jis nebuvo konsulu paskirtas net smetoninės valdžios. Tad kokią gi teisę jis turi vadintis Lietuvos konsulu? Jis galėtų būti tik veiksnis "konsulu", jeigu jau jam taip patinka tas titulas.

Iki šiol pasaulyje nebuvo tokių špsoų, kad konsulais patys pasiskirtų. Moderniškai laikai.

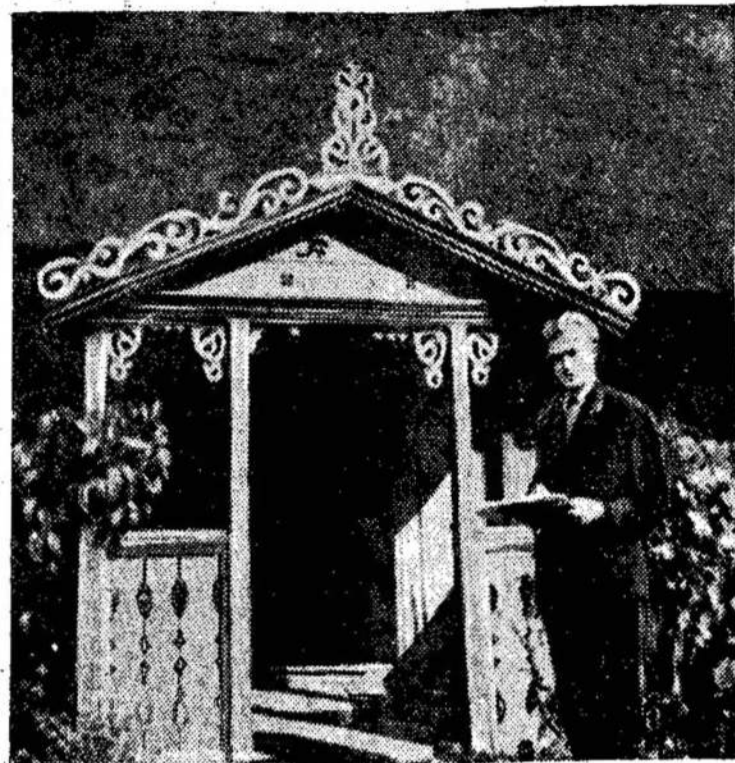
Beje, jis kliečia, kad viltis, jog senoji Lietuva atsišleis ir jie galės sugrįžti į savo vietas, nėra koks mitas. Kėtaip sakant, jis tiki, o gal tik kitiems akis dumia, kad senoji tvarka Lietuvoson sugrįš. Girdi, tarybinis "kolonializmas" sugrįš.

Tikėt, žinoma, niekas negali uždrausti. Bet ar ne geriau būtų kiek realiau pažūrėti į gyvenimo eigą? Neatrodė, kad tai labai geras dalykas ir save apgaudinėti.

MIRTIS ŠLUOJA

Liaudies Balse kiekviename numeryje būna bent po kelis pranešimus apie mūsų tautiečių mirtį. Skaudu, kai draugai ir draugės pasitraukia iš mūsų tarpo. Ypač kai mirtis išskiria tuos, kurie amžiumi buvo dar neseni.

Retėjimas mūsų eilių spunkina likusių padėtį. Vis sunkiau darosi palaikyti organizacijas, spaudą. Jau dabar organizacijos skundžiasi, kad sunku su valdybomis, nesiranda savanorių. Ką padarysi, turime dirbti, kiek pajėgime. Juk dėl savęs dirbame. Jaunesni, aišku, pasirūpins savo reikalais.

Anksti Nutrūkusi Styga...

Gyveno du draugai, du bendraminčiai. Abu lankė tą pačią Kupiškio progimnaziją, abu vėliau susitiko Kauno meno mokyklos suole, nes ir vienas, ir kitas nuo mažens mėgo piešti, abu netrukus užmezgė ryšius su komunistiniu pagrindžiu.

Pirmasis neseniai atšventė šėsisiasdešimtmetį, o šiomis dienomis būty atšventes ir antrasis. Deja, antrąjo — dailininko antifasisto Broniaus Žėkonio — seniai nebėra gyvųjų tarpe: jis žuvo vokiečių okupacijos metais Kauno IX-ajame forte, sulaukęs vos 33-ejų metų.

Trumpą, bet nepaprastai turiningą gyvenimą nugalėjęs šis plačių interesų menininkas. Todėl jo draugas, Lietuvos nusipelnęs meno veikėjas Boleslovas Motuza kruopelę po kruopelės stengėsi atkurti šį prasmingą gyvenimą — iš savo ir B. Žėkonio arimųjų prisiminimų, iš pageltusių archyvinų dokumentų jis ruošia monografiją apie jį.

Jis rašo, koks vargingas buvo B. Žėkonio — neturtin-go kaimo vaikinio — kelias į mokslą, koks jis buvo paprastas ir draugiškas, kaip labai mylėjo lietuvišką kaimą ir lietušies meną, kaip užjautė išnaudojamą darbo žmogų.

Anksti suvokęs buržuazinio pasaulio socialinę nelygybę, Br. Žėkonis dar meno mokyklos suole ėmė vykdyti Lietuvos Komunistų partijos pavedimus, buvo vienas aktyviausių nelegalios 'Šluotos' bendradarbių.

Vasaros atostogų metu Br. Žėkonis mėgo dalyvauti kraštotyriminkų ekspedicijose — piešė ir aprašė gražias lietuviškas sodybas, rūtų darželius (nuotraukoje matome jį vienos tokios ekspedicijos metu).

Už pažangią veiklą nuolat žvalgybos persekiojamas, du kartus kalintas, Br. Žėkonis lyg gaičių versmę sutiko 1940-uosius. Pasinėre veikio-

je, turėjo gausybę pareigų. Deja, tai baigėsi taip greit ir taip tragiškai. 1944-aisiais Broniaus Žėkonio jau nebuvo gyvųjų tarpe...

T. G.

Pasidairius po Pasaulį

Žydų "narsuolis" rabinas Meir Kahane, Žydų Apsigy-nimo Lygos lyderis, kurs organizavo teroristinius išstojimus prieš Tarybų Sąjungos įstaigas ir atstovus JAV, gavo per nosį nuo pačių žydų.

Jis nusiskubino į Bruselį, Belgijos sostinę, paagituoti žydų konferencijos dalyvius, bet jis nebuvo įleistas ir į salę. Prie to, Belgijos policija jį suėmė ir išdeportavo.

Netikėtai, bet Jungtinėse Amerikos Valstijose ir armija užsiima šnipinėjimu. Ir ne kariškių, o civilių. Ir ne kokių kairiųjų, o aukštų politikierių.

Buvęs JAV armijos šnipas liudijo senate, kad militariniai sekliai sekė senatoriaus Adlai Stevensono, kongresmano Abner Mikva ir daugelio kitų visuomeninių veikėjų veiklą.

Jungtinėse Amerikos Valstijose juk veikia FBI, CIA ir kitos ne karinės organizacijos, kurios šnipinėjimu užsiima.

Palestinės arabų partizanų lyderiai susitarė sujungti visas parizanų grupes į vieną judėjimą. Tokių grupių buvo rodos 11.

Be to, lyderiai, Arafatas ir Jahja, nutarė suvaldyti karštagalvius, kurie nori nuversti Jordano karalių.

Anglijos karalienė apdovanojo medaliu diplomata Cross, kurs Montreale buvo kidnapintas.

Ar nebūtų buvę tinkamiau apdovanoti Montreale policininkus, kurie surado slėptuvę ir išlaisvino diplomata?

Tarptautinė Moters Diena

MONTREAL. — Šiais metais sukanka 68 m. kai pradėta minėti Kovo Aštuntoji — Tarptautinė Moters Diena, kuri gavo pradžią Jungtinėse Amerikos Valstijose 1908 m., kai to laiko moterys ryžtingai kovojo už savo pilietines teises ir už geresnę ekonominę darbininkų gyvenimą. Rezultate milijonų ir krauju paplūdusių demonstracijų New Youke (ir kituose industriniuose miestuose), kuriose dalyvavo tūkstančiai siuvimo industrijos darbininkių ir gimė kovo aštuntoji. Vėliau, tais pačiais metais socialistų suvažiavime buvo priimta rezoliucija, skelbianti kovo aštuntą Tarptautine Moters Diena. Šis minėjimas išsiplėtė ir šiandien minima visame pasaulyje.

Nors moterų kovos, ypačingai nuo aukščiausių minimo laiko, žymiai paaštrėjo ir jau labai daug kas atsiektą, bet kova dar nebaigta, nes vis atsiranda naujų problemų, rūpesčių ir darbų. Moterims, apart savo kasdieninių rūpesčių, dar yra vienas pačių svarbiausių rūpesčių, tai išlaikymas taikos pasaulyje, nes nuolatos grėsiantis karo pavojus, atominio sunaikinimo pavojus, vienija visas pasaulio moteris, nežiūrint jų politinių, religinių skirtumų, odos spalvos ir kitų skirtumų. Todėl, karts nuo karto, vykstančiuose įvairiuose moterų susibūrimuose — konferencijose, kongresuose, suvažiavimuose, visuomet moterys pasisako vieningai kovoti už taikų visų šalių bendradarbiavimą, už atominio ginklo uždraudimą, už nusiginklavimą, už šviesesnį ir gražesnį viso pasaulio žmonių gyvenimą.

Džiugu, kad prie šių kėlinių siekių, savo indėly įdeda ir Kanados pažangios lietuvių. Kur randasi jų mažuma, ten jos įsijungusios į tarptautinę veikimą, o skaitlingesnėse kolonijose, kaip Toronte ir Montreale, susibūrusios į lietuviškas grupes. Jos gražiai ir gausiai remia visus kėlinius siekius, dalyvauja tarptautiniuose moterų susibūrimuose.

P-rė K.

Studentai Boikotuoja Moksline Pamokas

HAMILTON. — Čia McMaster universitete politinių mokslų studentai nubalsavo boikotuoti pamokas išsitašavai tiktai išreikšti protestą universiteto vadovybei, kuri pasamdžius labai daug svetimšalių profesorių.

Viename fakultete iš 18 profesorių tik trys esą kanadiečiai.

Pastabos

Mūsų premjeras Trudeau skundžiasi, kad opozicijos atstovai parlamente per daug laiko užima darydami ant vyriausybės beprasmius užpuolimus ir tuo trukdo priėmimui reikiamų įstatymų.

Su šiuo premjero pareikškimu tenka nors dalinai sutikti.

Pas mus jau tokia mada, kad opozicija visados stengiasi kritikuoti vyriausybę ir trukdyti. Ją diskredituoti, kad pasirodžius, jog ji yra geresni ir tuo patraukti balsuotojus savo pusėn.

Ypatingai šiuo tarpu opoziciją tenka peikti už tai, kam ji trukdo vyriausybei padaryti atitinkamas pakeitimus, įsteigti poliucijos kontrolės departamentą.

Poliucija yra toks pavojingas dalykas, kad neatidėliojant reikia imtis griežtų priemonių jai kontroliuoti.

O štai, jau virš dvi savaitės praėjo, kai vyriausybė reikalauja priimti tokį įstatymą, bet opozicija vis trukdo ir pastoja kelia.

Kodėl? Kokius interesus opozicija gina?

Kanados Darbininkų Kongresas kartą nuo karto prabyla, papeikiant vyriausybę.

Prabūlo ir šiomis dienomis. Kongreso lyderiai smarkiai peikia vyriausybę už iškilusią bedarbę. Jie sako, jog ši bedarbė yra pasėka vyriausybės monetarinės politikos ir pražūtinga Kanadai.

Tikrai taip ir yra. Vyriausybė, kovoje prieš infliaciją, pasirinko bedarbės iškėlimą.

Atrodo, kad Kongreso lyderiai, išreiškę šią vyriausybei kritiką, jaučiasi savo pareigą atlikę.

Tačiau, Kongresui, kuris atstovauja 1,800,000 organizuotų ir unijas darbininkų, argi užtenka tik pakritikuoti vyriausybę?

Argi jis nieko daugiau negali?

Atrodo, kad toks stiprus ir galingas organas, kaip Kanados Darbininkų Kongresas, vis tik turėtų pareikalauti, kaip reikia išvesti Kanadą iš tos krizės.

Nurodyti, ką Kongresas siūlo ir kokiai kovai jis rengiasi, pašalinimui šios darbo žmonių nelaimės.

Taipgi, kokiai kovai ir veiklai jis ragina unijistus ir bendrai Kanados darbo žmones.

O apie tai Kongreso lyderiai nei neužsimena.

Z. Janauskas

Jauna ir gabi dainininkė Debbie Lorie Kaye, kuri dažnai pasirodo Tommy Hunter programoj ant televizijos. Beja, ji praėjusią savaitę tapo motina.

Ką Kiti Rašo

Taip ir reikia

Pagal naują JAV karo belaisvių šiauriniame Vietname žmonos ir motinos tiksliau pradėjo veikti, tai galima tikėtis geresnių pasekmių.

Anksčiau jos važinėjo į Paryžių šteikti savo reikalavimus partizanų ir šiaurinio Vietnamo delegacijai taikos pokalbiams, siuntinėjo delegacijas į Maskvą ir į kitas sostines, bet nieko negavo teigiamo, nes be karo pabaigos negalima tikėtis karo belaisvių paluosavimo.

Pentagonas ir Gynybos departamentas paskleidė propagandą apie žiaurų su belaisviais elgesį. Kai laikraščiai atstovai paabejojo tos propagandos tikslumu, gynybos sekretorius M. Laird jiems pasakė, kad tai daroma sukėlimui pasaulio sentimentų prieš šiaurinį Vietnamą. Sentimentas nesukeltas, nes paprastai karo belaisviai paleidžiami karui pasibaigus.

Dabar belaisvių žmonos ir motinos ima reikalauti, kad Pentagonas baigtų karą. Jos taipgi sako, prezidento paskelbtas ištraukimas karinių jėgų iš Vietnamo yra tik pridedimui karo tęsimui. Plėtinamas karas į Kambodžą ir Laosą geriausiai tai parodo. Dabar tos moterys sako: Iki JAV turės savo karinių jėgų Indokinijoje, bus karo belaisvių. JAV turi ištraukti savo karines jėgas, tuomet karo belaisviai bus paluosuoti.

Tai remia ir nekurię Kong-

reso nariai. Jie reikalauja nustatyti laiką JAV pasitraukimui iš karo Indokinijoje.

Reikalavimas ponui Niksonui ir Pentagonui baigti karą duos geresnes pasekmes, negu pirmesni moterų žygiai. Tas žymiai sustiprina kovą už karo baigimą.

— Vilnis

Turės atsisakyti visų pretenzijų

Jungtinės Valstijos, Anglija ir Prancūzija paskelbė savo naują pasiūlymą Tarybų Sąjungai Vakarinio Berlyno reikalams "sunormalizuoti". Komercinė spauda jį vadina didele "nuolaida".

Kaip žinia, Vakarų Vokietija, Vakarini Berlyną laiko savo teritorijos dalimi, nors jis yra Rytų Vokietijos teritorijos šimto dešimt mylių gilumoje. Iki šiol tą teisę jai pripažino ir šios trys valstybės. Dabargi jos sako Tarybų Sąjungai: "Mes sutiksime, kad Vakarų Vokietija nebesisavinėtų Vakarinio Berlyno, bet jūs sutikite pripažinti jai teisę turėti "specialius kultūrinius, ekonominius ir politinius ryšius su Vakariniu Berlynu".

Šiuos žodžius rašant savaitės pradžioje, Tarybų Sąjungos atsakymo dar nesigirdėjo. Aišku, kad ji jo ignoruoti negalės.

Tie minimi "specialūs ryšiai" reiškia, kad V. Vokietija dar vis neatsisako pretenzijų į Berlyną. Betgi ji jo-

kios teisės į jas neturi. Pagal Tarybų Sąjungos, Jungtinių Valstijų, Anglijos ir Prancūzijos susitarimą, Vakarinis Berlynas yra nepriklausomas miestas. Bet koks V. Vokietijos kėsintis į jį laužo tą sutartį. Šios valstybės, tose pretenzijose palaidydamos V. Vokietiją, taip pat, saugiai sulaužo tą susitarimą.

Normalizavimas V. Berlyno padėties, mums atrodo, ir turėtų prasidėti su griežtu prisilaikymu po karo taikininkų iškilmingai padaryto susitarimo.

— Laisvė

Aple lietuviškumą

Jau seniai Čikagoj yra leidžiamas, barščių ir kopūstų sriubos receptais atskiestas, savaistraštis "Sandara". Tulas Juozas Ulenas, skiltyje "Bruožai", rašo:

"Rusijos pavergtų tautų bultis tiek pablogėjo, jog ten gyventi pasidarė neįmanoma.

"Rusas gali likti rusu ir laikytis savo papročių ir tradicijų, bet izraelitui likti izraelitu, lietuviui — lietuviu, latviui — latviu ar estui — estu, nevalia. Tai tau ir lygybė!"

Tai tokiomis nesąmoniškomis "žiniomis" "Sandara" peni savo nelaimingus skaitytojus.

Šiandieną Lietuvoje veikia kasdien yra išleidžiama lietuviška, knyga. Lietuviškų laikraščių ir žurnalų tiražas yra kelis sykius didesnis negu buržuazijai valdant. Visi didesni miestai turi dienraščius: 40 rajonų spausdina rajoninius laikraščius. Kultūra ir mokslas yra pakilęs iki tokio aukščio, jog JAV universitetai kviečia Vilniaus universiteto matematikos profesorių Vytautą Stasiulevičių atvykti į Ameriką skaityti paskaitas apie Tikimybės teoriją.

Tokiais lietuviams mes ir didžiujamės.

O kaip puoselėjamas yra lituanistikos mokslas Lietuvoje! Iš Būsimų 15 tomų lietuvių kalbos žodyno jau 8 tomai atspausdinti.

Tai taip Lietuvoje "neleidžia lietuviui būti lietuviu".

Jis pildo prizadus

Marksisistas Čilės prezidentas Salvador Allande daro tai, ką jis žadėjo daryti prieš rinkimus. Vykdoma žemės reforma, nacionalizuojami bankai, vario, geležies, plieno, popieriaus ir chemikalų įmonės. Jis turi daug galios, bet stengiasi neišeiti iš konstitucinių ribų. Jeigu parlamentas bandytų jo reformoms pastoti kelią, jis galėtų reformas praveisti dekretu arba plebiscito keliais. Bet iki šiol viskas sklandžiai eina.

Tarptautinėj politikoj jau yra užmezgęsi diplomatiniai ryšiai su Kuba, Kinija ir da-

ŠYPSENOŠ

Nėra normos

Parėjo iš miesto dukte su maksiu, kurio apatinė dalis buvo per kokią pėdą nuo apačios šlapia ir purvina.

"Dabar siuvėjai visai nusimono apie drabužius", tarė tėvas, žiūrėdamas į mergaitės purviną maksį.

"Kodėl?" nustebė dukte.

"Štai, tavo apačia visa purvina, o motina parėjo su savo mini nušalusiu kojais".

Jeigu

Žmogus perskaitė gatvėkaryje finansų kompanijos skelbimą, kad galima pasiskolinti iki \$5,000 tik pareikalavus.

"Kuo mes galime jums tarnauti?" paklausė žmogus, įėjusio į raštinę.

"Mačiau, kad galima pas jus pasiskolinti pinigų."

"Kiek jums reikia?"

"Aš daug nenoriu. Paskolinkite kokius tris tūkstančius dolerių."

"Kam jų reikia?"

"Pirksiu automobilių."

"O kokią garantiją jūs galite duoti mums?"

"Jeigu aš turėčiau garantiją, tai ir skolinti nereikėtų".

JAUNI DEMOKRATAI SMERKIA VADOVYBĘ

TORONTO. — Ontarijos jauni demokratai (NDP jaunimas) atmetė pasiūlymą atsisukti nuo NDP, bet tuo pat sykiu labai kritikavo vadovybę, kurios priešakyje stovi Stephen Lewis.

NDP vadovybė prisibijanti jaunimo, kadangi jaunimas kryptas į kairę, sako kritikai.

Panaši istorija ir su konservatais. Jie nenorėjo priimti jaunų konservatų į konvenciją lygiomis teisėmis.

Atmetė Pasiūlymą Išmest Anglų Kalbą

Kvebekas. — Parti Quebecois konvencijai buvo pasiūlyta rezolucija, kad būtų panaikinta anglų kalba viešose mokyklose Kvebeko provincijoje po to, kai Kvebekas atsisakė, bet buvo atmeta 541 balsu prieš 346.

Atkakliai prieš šią rezoluciją kovojo René Levesque ir jo pasekėjai.

MONTREAL. — Montreal Labor Taryba priėmė reikalavimą, kad Public Order Aktas būtų atšauktas.

bar eina derybos dėl draugiškų santykių užvedimo su Šiaurės Vietnamu, Šiaurės Korėja ir kitomis socialistinėmis valstybėmis.

— J. L.

A. SINKLERIS

Vertė Jonas Šimkus

100% Patrioto Istorija

(Tąsa)

Piteris iškilmingai pasizadėjo, bet Mak-Givniui to buvo negana. Jis kažkodėl jau dūšosi ir vis Piteriui kalė, kaip svarbu būti solidariam ir išsaugoti ištikimybę savo darbo draugams. Atrodė, kad čia vienas iš radikalų plepa savo vienminčių tarpe!

— Tu gali įsivaizduoti, kad tau pasitaikė proga užsukti mums ant sprando ir iškilti į viršų, bet nepamiršk, Piteri Gadžai, kad mes vadovaujame sudėtingam mechanizmui, ir galų gale mūsų mašina suvažiuos kiekvieną. Mes jau susidorojom ne su vienu šaunuoliu, kurie manė iš mūsų pasitycioti, — susidorosim ir su tavimi. Senasis Nelsas ištrauks iš tavęs viską, kas jam reikalinga, ir, be abejo, pasiūlys tau nemažą sumą, bet greit pamirš tavo, ir tu grįši pas mus. Todėl iš anksto įspėju: jeigu tu pradėsi prieš mus kokį nesvarų žaidimą, — per mėnesį kita Gafis iškis tavo į "duobę", o iš ten tavo išmės jau ant neštuvų.

Piteris vėl užtikrino esąs ištikimas Gafiui siela ir kūnu. Paskui paklausė:

— Ar jums neatrodo, kad misteris Gafis turėtų man kaip nors atlyginti, kad aš susekiau sąmokslą?

— Aš ir pats taip galvoju, — atsakė Mak-Givnis. — Kas tiesa, tai tiesa.

Ir jie pradėjo derėtis. Piteris tikino, kad jam vienam tekę rizikuoti, o naudą turį kiti. Tiesa, Gafis laikraščiuose nebuvo giriamas, bet jam dosniai atlygino šeiminiškai, ir jis gaus dar daugiau, jeigu Piteris gerai atsilyps apie jį Ameriken-Sičio karaliui. Piteris tvirtino, kad jo patarnavimas vertas ne mažiau kaip tūkstantį dolerių, ir reikalavo jam išmokėti tą sumą, dar prieš pasimatant su karaliumi.

Mak-Givnis piktai atsikirtė:

— Klausyk, Gadžai! Kodėl pats taip žūliai prašai tokios kainos už tai, kad mes palaikėme tavo klastotę?

Mak-Givnis paprastai su Piteriu elgėsi kaip su baliu ir smarkiai šantažistu, bet jau seniai žinojo, kad šis niekingas žmogeliukas visiškai pasikeičia, kai tik susidaro proga čiupti pinigėlių. Taip buvo ir šį kartą, ir Piteris aktyviai atkirtė:

— Jeigu jums nepatinka mano klastotė, — tyčiodamasis tarė jis, — tai kodėl jūs ją išpūtėte laikraščiuose?

Ir vėl Piteris tapo buldogu, įskabinančiu kitam šuniui į snukį ir nepaleidžiančiu jo. Jis jau ne kartą matė, kaip žurkiaveidis žmogus iš-

traukia pinigus iš kišenės, ir neabejojo, kad šį kartą Mak-Givnis pasiruošė šitokią pokalbui.

Ir jis reikalavo tūkstančio be jokių kalbų! Ir, kaip ir anksčiau, jo širdis sumerimo, kai Mak-Givnis ištraukė pinigų ryšulėlį, kuriame buvo daugiau, negu jis pareikalavo.

Tačiau Piteris pasiguodė mintimi, kad tūkstantis dolerių vis dėlto yra apskrita sumelė, ir nuėjo į Nelso Akermano namus, puikiai nusiteikęs. Jam toptelėjo mintis, kad išmintingiau miko apie tą papildomą tūkstantį nepasakoti Nelsi. Juk jeigu moteris sužino, kad tu turi pinigų, ji nenusiramins tol, kol ištrauks iš tavęs viską iki paskutinio cento arba privers visus pinigus išleisti jos reikalams!

Nelso Akermano samas stovėjo toliakai nuo miesto, giraitėje ant kalvos. Nuo artimiausio tramvajaus sustojimo buvo ne mažiau kaip dvi mylios, ir tą atstumą Piteriui teko nueiti saulei kepianant. Matyt, įžymusis bankininkas, pasirinkdamas vietą rezidencijai, tikėjosi, kad pas jį lankytojai atvykdinės tik automobiliais. Negi kam nors tektų dūlinti pėsčiam! Eidamas Piteris galvojo, kad, jeigu jam pasiseks įsivirtinti aukštuomenės sluoksniuose, tai pritaps ir prie turinčiųjų automobilius klasės.

Sodyba buvo aptverta aukšta bronzine tvora devynių pėdų aukščio. Ji rūsčiai šiaušėsi aštriais smaigiais. Piteriui teko skaityti "Taimis" laikraštyje apie tą tvorą, kad jos ilgis tiek ir tiek tūkstančių jardų aplinkui, kad joje tiek ir tiek smaigalių ir kad visa tai kainavo tiek ir tiek dešimčių tūkstančių dolerių. Masyvūs bronziniai vartai buvo tvirtai užrakinti, ir akis badė užrašas: "Saugokitės šunų!"

Kitapus vartų vaikštinėjo trejetas sargų su šautuvais. Visos šios apsauginės priemonės buvo įvestos, susekus sąmokslą, bet Piteris to nežinojo ir nusprendė, kad tai paprastas reikšmės Akermano sodyboje, ir tai jo akyse suėikė dar didesnę svorį žmogui, kurį ruošėsi aplankyti.

Jis spustelėjo mygtuką prie vartų, ir Piteris pasirodžiusiam vartininkui suminėjo, kaip jį pamokė, Arturo Mak-Džilikadžio pavardę. Vartininkas grįžo atgal į savo būdelę, paskambino telefonu, paskiau vėl išėjo ir pravėrė vartus tiek, kiek reikėjo Piteriui praėiti. "Jūs iš-

kratys!" — pasakė jis; Piteris jau ne kartą buvo areštuojamas, ir jo visiškai nežeidė ta procedūra, — jį tik dar kartą patvirtino Nelso Akermano galybė.

Sargai iškratė jo kišenės, apčiupinėjo jį iš visų pusių, paskui vienas iš jų nusivedė Piterį ilgą, žvyru nubarstyta alėja per giraitę. Jie užlipė marmurinėmis laiptais prie rūmų, kurie buvo kalvos viršūnėje. Čia sargas perdavė jį rūmininkui kiniečiui, kuris žengė tyliai apsiavęs šliurėmis su veltiniais padais.

Jeigu Piteris būtų nežinojęs, kad šitie rūmai priklauso privačiam asmeniui, tikriausiai būtų pagalvojęs, kad pateko muziejun. Aukštos marmurinės kolonos ir pavelslai, didesni už patį Piterį, gobclenai su natūralaus dydžio arkliais, šarvuoti riteriai ir jų sekimos, šokantieji japonų veiniai ir daugybė kitokių keistybės — tikras muziejus. Kitu metu Piteris su mačonu būty domėjėsis visais tais ištaigingais s'ambiausio milijonieriaus rūmais ir būtų pasižiūrėjęs, kad atsidūrė tokiais turtais apsuptyje aplinkoje. Bet dabar jis įtemptai galvojo apie pavojingą savo vizitą. Nelė pasakė jam, į ką kreipti dėmesį, ir jis stengėsi nežiopsoti. Kopdamas laiptais, klotais aksominiumi kilimu, jis pastebėjo portjerą, už kurios buvo nesunku pasislėpti, o priešingoje sienoje — paveikslą, vaizduojantį ispanų grandą. Visa tai jam bus naudinga.

Rūmininko lydimas, Piteris ėjo plačiu koridoriumi, panašiu kaip de Soto viešbutyje. Koridoriaus gale kinietis tyliai pasibeldė į duris, ir Piteris ėjo į didelį kambarį, kurį glėbė prietema.

Rūmininkas tylom nušlėpsėjo, uždaręs duris, ir Piteris lėko stovėti neryžtingai, dairdamasis į šalis. Iš kambario gilumos jį pasiekė silpnas kostelėjimas, — matyt, ten buvo lignonis. Piteris pamatė lovą iš kažkokio tamšaus medžio, su keturiomis kolonomis, kurios palaikė baldachimą, ir užuolaidas iš šalių, o lovoje žmogų, kuris sėdėjo iš visų pusių apkamšytas pagalviais. Vėl kostelėjimas, paskiau vos girdimas: "Čia". Piteris perėjo kambarį ir sustojo per dešimtį pėdų nuo lovos su skrybėlė rankoje. Jis vos vos matė lovoje sėdintį žmogų ir iš dvelės pagarbos nesiryžo jį žiūrėti.

— Tai jūs... kche, kche! Kaip jūs vadinatės?

— Gadžas, — atsakė Piteris.

— Jūs tas pats žmogus, — kche, kche! — kuris viską žino apie raudonuosius?

— Taip, pone. Lovoje sėdintis žmogus kosčiojo beveik kas minutę per visą pasikalbėjimą, ir Piteris pastebėjo, kad jis kas

kartą prisidengia burną ranka, tarytum, gėdydamasis kosulio triukšmo. Piterio akys po truputiuką priprato prie sambrėškos, ir jis pamatė, kad priešais jį senukas su apdribusiais skruostais ir dvigubu pagurkliu, su melšvais maišiuokais paakiuose. Ant pliko pakaušio — juoda šilkinė, išsiuvinėta kepuraitė, o virš naktinių marškinių — trumpas, siuvinėtas palaidinys. Prie lovos stovėjo staliukas, apstatytas stiklinaitėmis, bonkutėmis ir piliulių dėžutėmis, o kartu ir telefonas. Kas minutę pasigirsdavo telefono skambučiai, ir Piteris kantriai klausėsi, kaip misteris Akermanas tvarko sudėtingus biznio klausimus.

— Aš, rodos, jau pranešiau savo sąlygas, — jis kalbėjo suerzintu balsu ir kosčiojo.

O Piteris, įdėmiai sekęs kiekvieną to turtuolio judesį ir žodį, pastebėjo, koks jis mandagus, — dargi nedrįsta iškostelėti į telefono ragelį.

— Jeigu jie įmokės gryvais šimta dvidešimt penkis tūkstančius dolerių, aš sutinku palaikėti, bet ne cento mažiau! — Nelsas Akermanas pasakė į telefono ragelį. Ir Piteris, pagarbos pagautas, jautėsi, tarsi pačioje Olimpo viršūnėje — tokioje aukštybėje, apie kurią galima tik svajoti, — pačiame rojaus prieangyje.

Senis įsispoškojo tamsiomis akimis į atvykėlį.

— Kas parašė man tą laišką? — gergždandū balsu sušnibždėjo jis.

Piteris buvo pasiruošęs tokiam klausimui.

— Kokį laišką, pone?

— Laišką, kuriame patariama su jumis pasikalbėti.

— Aš nieko nežinau, pone.

— Jūs norite pasakyti, — kche, kche! — kad ne jūs rašėte man anoniminį laišką?

— Aš nerašiau, pone.

— Tai gal jį parašė kas nors iš jūsų draugų?

— Nieko nežinau. Gal tai parašė koks nors policijos priekšas.

— Na, o koks gi raudonųjų agentas yra mano namuose?

— Apie tai rašoma laiške?

— Taip.

— Čia gal per stipriai pasakyta. Aš tuo ne visai įsitikinęs, nors tokia mintis man kilo. Čia reikia gerai išsiaiškinti.

— Tai jūs susekėte sąmokslą?

Piteris skrybėlę pasidėjo po kėdę.

— Atleiskite man, pone, — sumurmėjo jis.

Senasis plutokratas buvo silpnas ir nesveikas, bet tebeturėjo aiškų protą; jis tiesiog grėžė akimis Piterį, ir šis suprato, kad reikia būti atidžiam, — menkiausias neatšargumas jį pražudytų.

— Tai šit kas, Gadžai, — pradėjo senis. — Aš noriu, kad jūs man smulkiai viską papasakotumėt. Visų pirma, kaip ir dėl ko atsidūrėte raudonųjų tarpe? Pradėkite iš pat pradžių.

Ir Piteris papasakojo, kaip jis susidomėjo radikalų judėjimu, pabrėždamas, kokie pavojingi tie raudonieji, ir kad jis esąs ištikimas klasei, kuri šalyje atstovauja tvarkai, pažangai ir kultūrai.

— Visa tai reikia baigti, misteris Akermanai! — patetiškiškai susuko jis, ir persenęs bankininkas pritariamai linktelėjo:

— Taip, taip, visa tai reikia baigti!

— Na, aš sau tariau, — tęsė Piteris, — imsiu ir demaskuosiu tuos tipus! Ir pradėjau vaikštinėti į jų mintis, apsimečiau, tarytum jiems pavyko patraukti mane į savo pusę. Aš užtikrinu, misteris Akermanai, mūsų policija miega, ji visiškai nežino, ką daro agitatoriai ir ką jie ten skelbia. Policija nežinia, kad už raudonųjų nugarų stovi tūkstančiai nepatenkintųjų.

— Ir Piteris ėmė kalbėti, kad raudonieji nuolat varo socialinės revoliucijos propagandą ir ruošia sąmokslus, stengdamiesi muversti teisėtą santvarką ir pasikėsinti į turtingų žmonių turtą ir dargi gyvybę.

Piteris pastebėjo, kad seniuo paėmus stiklinę atsigeriti, jo ranka virpėjo ir vos neišpylė vandens. Kai vėl suskambo telefonas, bankininkas prabilo griežtu, įsakmiais tonu:

— Jie reikalauja išleisti už užstatą tuos žmones? Klausykite, Engus, juk tai žūlybė! Nė girdėti apie tai nenoriu! Tuoj pat pasimatykite su teisėju ir išsiaiškinkite jam, kad tuos žmones absoliutiškai būtina laikyti kalėjime!

Tuo metu kosulys vėl užpuolė senį.

— Matote, Gadžai, — vėl ramblo jis, — aš daugmaž žinau apie tuos dalykus. Bet aš noriu išgirsti, kokį sąmokslą jie ruošė prieš mane. Papasakokite, kaip jums pavyko susekti?

Piteris papasakojo, aišku, smarkiai sutirštines spalvas, kad padarytų atitinkamą įspūdį bankininkui:

— Tė tipai visą laiką kalba apie misterį Akermaną, jie tiesiog galanda dantis į jį.

— Padėkite skrybėlę, — susierzinęs tarstelėjo senis.

(Bus daugiau)

"Suvalgykit sorių!" Tokia nas žurnalias k sacinius eka priuos atliko J kas Dž. Mak I damas atnir Bandomieji i plokščiosios k riuis elasperiu ninkas sugeb vūnuose suk šviesos signal metės buvo s sumaitintos draugėms, t. rūšies karmelė dalykas: pa valgytos dra vengė šviesos tos karmelės tai tarytum ną seniausią tarų: suvalg teikia kaziba kos ypatybe Žinoma, né do daryti. p Mat. Mak I sios karmelė prasčiausių. Tiesa, gyv sistemą, tač ferencijuoja iki centimet lės gyvena žymį ptesru mu keisti iki vūnų. primi ir tas fa vaik neribo Jei toki g me j dvi da jų išaugo j Ji perpiau ta" karmelė vaikų turė "mokytas" Panašūs rimantai: a mis. Biolog neseniai fy je (Niu I dr. G. Um apie savo dienų jis sias žiurka mat, vos sius marv jusdavo e to, kai šv stoviai v

D
Valon
lovu
kas ti
Winds
Dry C
tą mc
vimas
25 m

A. I
12

ATMINTIES CHEMIJA

"Suvalgykite savo profesorius!" Tokiais žodžiais vienas žurnalas komentavo senesnius eksperimentus, kuriuos atliko JAV mokslininkas Dž. Mak Konelis, aiškindamas atminties prigimtį. Bandomieji gyvūnai buvo plokščiosios kirmelės. Kantoriais eksperimentais mokslininkas sugebėjo šiuose gyvūnuose sukelti refleksą šviesos signalams. Po to kirmelės buvo susmulkintos ir sumaitintos "bemokslėms" draugėms, t. y. tos pačios rūšies kirmelėms. Nuostabus dalykas: panašiai kaip suvalgytos draugės, tučtuojau vengė šviesos signalų ir šitos kirmelės. Eksperimentai tarytum patvirtino vieną seniausių žmonijos prietarų: suvalgytas priešas sutelkia kanibalui dvasines aukos ypatybes.

Zinoma, nėra jokio pagrindinio daryti pastarąją išvadą. Mat, Mak Konelio plokščiosios kirmelės priklauso paprasčiausių gyvūnų klasei. Tiesa, gyvūnai turi nervų sistemą, tačiau ji vos vos diferencijuota. Nuo milimetro iki centimetro ilgio kirmelės gyvena vandenyje, pasižymi plėšrumu ir sugebėjimu keisti kūno pavidalą. Gyvūnų primityvumą apibūdina ir tas faktas, kad jie beveik neribotai regeneruoja. Jei tokį gyvūną perpausime į dvi dalis, tai kiekviena jų išaugs į normalią kirmelę. Jei perpausioji bus "mokyta" kirmelė, tai po kelių savaičių turėsime dvi vienas "mokytas" kirmeles.

Panašūs atminties eksperimentai atlikti ir su žiurkėmis. Biologų kongrese, kuris neseniai įvyko Atlantik Sityje (Niu Džersio valstijoje), dr. G. Ungaras papasakojo apie savo bandymą. Keletą dienų jis pratino bandomąsias žiurkės bijoti tamsos: mat, vos patekusios į tamsius narvelius, žiurkės pajusdavo elektros smūgį. Po to, kai šios žiurkės jau pastoviai vengė tamsos, ne-

daug jų smegenų ekstraktą mokslininkas įšvirkstė "nemokytoms" draugėms, kurios, praėjus kelioms valandoms, taip pat pradėdavo bijoti tamsos. Išaiškinta, kad kuo didesnę smegenų ekstraktą dozę gaudavo "nemokytos" žiurkės, tuo greičiau jos perimdavo draugių pavirtimą. Štai įdomūs skaičiai. Jeigu žiurkėms būdavo įšvirkščiamas 0.3 gramo smegenų ekstraktas, tai po to jos išbūdavo tik 86 sekundes tamsiame narvelyje. Įšvirkštus 0.6 gramo tos pačios medžiagos, laikas tamsoje sutrumpėdavo iki 56 sekundžių; o 0.9 gramo ekstrakto sukeldavo žiurkėms tamsos baimę jau po 16 sekundžių!

Šie eksperimentai aiškiai įrodo, kad atminties pagrindą sudaro cheminės medžiagos, nes neabejotina, jog būdingi nervinei veiklai elektriniai impulsai po smegenų susmulkinimo tikrai išnyksta.

Kai kurie mokslininkai galvoja, kad atminties problema, iš principo jau išspręsta. Jie palygina ją su žinoma imunine reakcija: kai suserga žmogus arba gyvūlys, jų kraujyje atsiranda antikūnų, baltyminių medžiagų, kurios kovuoja, kad nebūtų susirgta ta pačia liga. Tokia imuninė reakcija — nelyginant viso kūno atmintis atitinkamam jau dėkliui.

Dr. Ungaras yra tos nuomonės, kad atmintis smegenyse fiksuoja panašiu būdu: tam tikros, labai paprastos baltymų rūšys chemiškai užkoduoja ir išsaugo atėičiai atsimitiną įvykį. Mokslininko pažiūra derinasi su konstatuotais faktais, kad atminties pernešimo procese dalyvauja labai sudėtinga organinė medžiaga, būtent ribonukleininė rūgštis (RNR). Tam tikru fermentu, kuris skaldo RNR, buvo paveiktos plokščiuoju kirmelių smegenys. Paaiškėjo, kad po to kanibalinės kirmelės nebegydavo savo draugių atmin-

ties. Kadangi RNR yra tartum baltymų gamybos mašina, mokslininkai daro prielaidą, kad RNR — tai medžiaga, kuri perneša atmintin įsimintus įvykius, o baltymai — atminties cheminis kodas.

Tokią hipotezę savo eksperimentais remia ir garsus smegenų tyrinėtojas švedas H. Hydenas. Mokslininkas aiškino, ka distreniruotų gyvūnų smegenų nervinėse ląstelėse tuoj po mokymosi proceso yra daugiau RNR, negu jos buvo prieš tai. Hydenui dargi pasisekė įrodyti, kad "mokyty" gyvūnų RNR chemiškai yra kitokios struktūros, negu atitinkama "nemokyty" partnerių RNR.

Amerikiečių profesoriai Agramovas ir Deivis bandė išmokyti žuvis įvairių triukų. Po to žuvis buvo įleistas antibiotikas puromicinas, ir žuvis užmiršo viską, ką buvo išmokusios. Kadangi puromicinas blokuoja baltymų sintezę, tai ir šiuo atveju logiškai patvirtinama hipotezė: puromicinas trukdo gamintis baltymams, kurie yra atminties cheminis kodas.

Kadangi mokslas sukaupe nemažai naujų duomenų apie atminties kodą, vadinamą engrama, dabar iškyla klausimas, kurioje smegenų dalyje reikėtų ieškoti atminties centro. Vykdomi eksperimentai pateikia prieštaraujantį rezultatą. Psichiatrai žino, kad netgi didelių smegenų dalių pažeidimas nesukelia aiškiai pastebimų atminties spragų. Be to, gali smarkiai pablogėti atmintis ir drauge išlikti stiprūs atskiri atsiminimai. Atmintis visai dingsta, pažeidus didelę smegenų žievės dalį.

Profesorius Longetas Higinas iš Edinburgo universiteto pateikia idėją hipotezės. Anglų mokslininkas yra tos nuomonės, kad smegenys visai nepanašios į fotoalbumą, kuris gyvenimo bėgyje vis didėja. Priešingai, jos panašios į hologramą. Tai užkoduoti vaizdai, kuriuos lazerio šviesa galima paversti normaliais vaizdais.

Antra vertus, yra bandymų, kurių rezultatai kalba visai ką kita. Jei pažeidžiamos smegenų dalys, organizmas netenka konkrečių sugebėjimų. Sakysim, žmogus nebegali atsiminti vienokių ar kitokių žodžių reikšmės, nebesugeba atskirų žodžių sujungti į sakinį ir t. t.

Iki šiol kalbėjome apie atmintį, o tiksliau reikėtų kalbėti apie atminties trukmę. Šiuo metu fiziologijos specialistai linkę šitaip aiškinti įvairios trukmės atmintį. Trumpa ir vidutinė atmintis organizme užkoduojama elektriniais impulsais. Dalykai, kuriuos ilgai atsiminsime, pereina į kitą, ko-kybiškai skirtingą formą:

je užfiksuojami chemiškai. Šitokį dvigubos atminties mechanizmą būtų galima tam tikra prasme palyginti su informacija, kuri yra laikino, nefiksuoto žodinio pobūdžio, ir tokia informacija, kuri (metrikai, sutarty, akta ir kt.) kruopščiai saugoma archyve.

Berlyno kibernetikos instituto profesorius H. Frankas, panaudodamas organogramą, paruošė smegenų funkcines grandines vaizdą: informacija, gauta iš įvairių pojūčių (t. y. klausos, regos, uoslės ir t. t.), keliauja smegenyse iš vieno centro į kitą ir visą laiką iš naujo perskaiciuojama. Ypač svarbu tai, kad įvairiais kanalais patekusi informacija pateikiama tais pačiais vienetais, kurie naudojami ir elektroninėse skaičiavimo mašinose.

Paaiškėjo, kad psichologiniuose testuose ši "bito" sąvoka taip pat labai paranki. Ji padeda apskaičiuoti, kiek parodytų raidžių, skaičių arba žodžių tiriamieji asmenys sugeba prisiminti.

Mokslininkai išaiškino, kad įvairūs jutimo organai į žmogaus smegenis pasiunčia per vieną sekundę apie 3 milijardus bitų; dėl įvairių barjerų į samonę tepsrasiskverbia tik apie 16 bitų per sekundę. Laikina atmintis priima per sekundę vidutiniškai 0.7 bito, o į ilgąs trukmės atmintį patenka atitinkamai vos 40.05 bito. Taigi, ilgai atsiminama nepaprastai maža dalėlytė to, ką jautėme, matėme, girdėjome. Jei atmintim patektų viskas, ką patyrėme, ant pečių reikėtų nešioti ne galvą, o kalną.

Šiuolaikiniai biologijos eksperimentai aiškiai rodo, kad svarbiausi gyvūnų fiziologiniai mechanizmai savo esme nesiskiria. Labai galimas dalykas, kad mokslininkai netrukus išaiškins, jog visiems gyvūnams, o taip pat ir žmogui, būdingi vienodi įsiminimo procesai.

(Mokslas ir Technika)

Premijos Spaudai

Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugija kartu su respublikos žurnalistų sąjunga pernai ketvirtą kartą buvo pasiskelbusios vietinių laikraščių konkursą. Jo tikslas — išaiškinti kas sumaniau, ir geriau populiarina gamtos apsaugos idėjas, nušviečia medžioklės tūto ir mėgėjiškos žūklės problemas.

Konkurse dalyvavo 26 rajonų ir dviejų miestų laikraščiai. Pirmoji premija paskirta Kaišiadorių rajono laikraščio "Į komunizmą" redakcijai, dvi antrosios Alytaus rajono "Komunistiniam rytojui" ir Prienų rajono "Naujam gyvenimui".

Alex Trebek, Kanados televizijos ir radio performeris.

Gintarėlių Laureatai

Kaune įvyko tradicinis moksleivių pramoginių šokių konkursas "Baltijos gintarėliai". Jame dalyvavo beveik 50 porų iš daugelio Tarybų Sąjungos miestų ir Vokietijos Demokratinės Respublikos.

Geriausiai konkurse pasirodė kauniečiai — J. Jablonskio vidurinės mokyklos abiturientė Aušra Bankauskaitė ir J. Aleksonio vidurinės mokyklos aštuntokas Ričardas Satkauskas. Žiūrovų prizas "Simpatiškausiai konkurso porai" atiteko taip pat kauniečiams Editai Kuklerytei ir Audriui Ceponiui.

Geriausiams -- Ordina

Tarybų Lietuvos darbo žmonės sėkmingai užbaigė penkmetį. Suvedus darbo rezultatus, geriausiems iš geriausių kolektyvų paskirti aukšti vyriausybinių apdovanojimai.

Antai, Vilniaus namų statybos kombinatas, pastatęs išstisus miestus, apdovanotas Lenino ordinu. Tokį pat apdovanojimą gavo ir pirmaujantis Joniškio rajono Bariūnų kolūkis. Darbo Raudonosios vėliavos ordinu apdovanotas Klaipėdos tralerių laivynas, Lietuvos V. Lenino Valstybinė rajoninė elektrinė (Elektrėnuose), Lentvario kilimų fabrikas, Vilniaus Valstybinis V. Kapsuko universitetas ir kitų pirmaujančių įmonių kolūkių, tarybinių ūkių, mokslo įstaigų, organizacijų kolektyvai.

— Kazys Rimbas

ČUKRAUS FABRIKAS KĖDAINIUOSE

Kėdainiuose pradėjo veikti cukraus fabrikas. Pirmoji įmonės eilė per parą perdirbs pusantro tūkstančio tonų cukrinių runkelių.

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

 Valome visokius drabužius, gardinas, blanketus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra jūsų namuose.
 Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas.
 25 metų patyrimas garantuoja darbą.

 Savininkai:
A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Pranešimas Toronto, Ont.

Smagus Popietis

Šiuomi pranešame, kad Toronto Lietuvių Moterų Klubas ruošia smagų sekmadienio popietį. Bus parodyti filmai, galėsite pasivaikinti kavute ir užkandžiais. Maloniai kviečiami visi ir visos atsilankyti, o ypatingai klubietės.

Minimas pobūvis įvyks sekmadienį, kovo 14 dieną, 2 valandą po pietų, Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Valdyba

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos 1-mos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 7 d., 2 val. po pietų, Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Visus narius kviečiu atsilankyti ir susirinkime dalyvauti. Taipgi apsimokėti narinius mokesčius, jei dar neapsimokėję.

T. Rimdžius

Kuopos sekr.
Telefonas: WA. 2-3215

Klubiečių žiniai

Šiuomi pranešame, kad Toronto Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 7 d., po Sūnų ir Dukterų Draugijos susirinkimo.

Kviečiame visas nares atsilankyti ir savo drauges atsivesti.

Šiame susirinkime, apart kitko, bus išduotas pranešimas iš klubo veiklos.

Valdyba

Paminėjimas

Sekmadienį, kovo 7 d., 2 valandą po pietų, bus Tarp-tautinės Moterų Dienos paminėjimas. Programa: muzika, filmai, kalbėtojas.

Ateikit su visa šeima. Visi kviečiami.

Paminėjimas įvyks Finnish Hall, 957 Broadview Ave., Toronto.

Rengėjos

Torontiečių Kronika

86-tos sukaktuvės

Draugas M. Mikalojus, westonietis, dabar gyvena Londone, Ont., pradžioje va-

sario atžymėjo 86-tas sukaktuves.

Jubiliantas yra vienas iš seniausių Sūnų ir Dukterų Draugijos narių. Į šią pašalpinę draugiją, kuri seniau vadinosi kitu vardu, įstojo 1917 metais.

Geriausios jam sveikatos.

Turėjo operaciją

Draugas Kazlauskas, buvęs torontiešis, o dabar gyvenęs prie Simcoe ežero, neseniai turėjo operaciją. Tai vienas iš senųjų ateivių. Reporteris linki jam pasveikti.

Susiziedavo

Dr. Edward Jurczak, dantistas, A. Morkio anūkas, susiziedavo su Sandra Palaityte.

Sandra Palaitytė yra draugų G. ir R. Palaicių dukrelė. Linksmų jiems vestuvių. Rep.

Padėka

Reikiame nuosirdžiausią padėką sūnui, marčiai, anūkams ir visiems kuomi nors prisidėjusiems prie suruošimo mūsų keturiasdešimties metų vedybinės sukakties paminėjimo.

Jūsų dovanos, malonūs linkėjimai, kurie net iš Lietuvos telegramomis buvo reikšti mums, pasilieka amžinai mūsų atmintyje ir mes didžiai dėkingi jums už tą viską.

J. A. Vaičiuliai

Toronto, Ont.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

E. Juraitienė, Montreal, vasario 27 d. miredama keturių metų liūdną sukaktį nuo mirties savo gyvenimo draugo ir šeimos tėvo Broniaus Juraičio, paaukojo LB paramai \$10.

P. Gavenas, Tillsonburg, Ont., prisuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo skaitytojo-rėmėjo \$8 aukų.

E. Gruodienė, Toronto, atnaujino prenumeratą į Lietuvą ir paaukojo LB paramai \$3.

J. Lesevičius, Montreal, prisuntė dvi naujas prenumeratas D. Gurklio užrašytas į Lietuvą.

Pr. Spukas, Thunder Bay,

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras

263 College St. W.

WA. 2-6112

WA. 2-6111

Rs. — CL. 1-0651

Toronto

Ont., atsinaujino sau ir į Lietuvą prenumeratas ir paaukojo LB paramai \$8.

P. Malinauskienė, Chicago, Ill., laike praeito LB vajeaus tikrai ryžtingai darbavusi ir JAV išėjusi pirmąją vajininkę, atžymėdamas didžiosios darbymetės užbaigtuves ir dėkodama visiems jai vajeaus veikloje padėjusiems, paaukojo savaitraščio paramai \$15.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

Ed. Skinulis, Oshawa, Ont., \$2.50;

A. Stankevich, New Westminster, B. C., \$5.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Tikėsit ar ne?

Brantforde (Ontarijoje) vienas 57 metų vyras sugalvojo nueiti pas ateities spėjikę. Ji už pažiūrėjimą į jo demą paėmė \$3.00. Bet čia ir prasidėjo jo nelaimė.

Kitu kartu jis pasiakundė jai, kad jis lytiniai labai silpnas. Tė tik ir reikėjo tai "varažnikkei". Ji pasakė jam, kad yra "užkeiktas", ir kad ji gali tą užkeikimą nuimti. Girdi, pripilk butelį šalto vandens, paspiaudyk į tą vandenį ir laikyk jį po lova kokias dvi naktis.

Kai jis sugrįžo pas ją su tuo buteliu, ji pakratė jį ir vanduo paraudonijo. Dabar ji pasakė jam, kad reikės palaidoti tą butelį. Ir kad laidotuvės kainuos \$500.

Zmogus sutiko. Kai jis sumokėjo pinigų už laidotuves, ji pasiūlė jam patrigubinti jo pinigus, jeigu jis atsineš juos pas ją. Girdi, ji investuos juos į horoskopinę mašiną.

Jis jai davė \$4,000 grynais spalio 31, o lapkričio 9 atnešė dar \$5,000. Ji nusirašė serijinius numerius ir padavė tą raštelį jam, sakydama, kad jis miegotų ant to raštelio dvi naktis. Po dviejų die-

nų jis nunešė raštelį ir atidavė jai.

Lapkričio 23 ji paskambino jam, kad ji išlaikys pinigų 60 dienų. Gruodžio 29 ji pranešė, kad ji susitiks su juo už dviejų savaitių. Bet tai buvo paskutinis jo susižinojimas su ta "čerauninke".

Zmogus galų gale pasiskundė policijai. Ta ieško jos su jo pinigais.

Išvada: Pastrodo, kad ir šiais laikais dar galima surasti žioplių.

IEJO Į MADĄ LYDERIŲ KEITIMAS

WINNIPEG. — Neseniai Ontarijos nauji demokratai ir konservatai keitė savo lyderius. Šiomis dienomis buvo pakeisti konservatų lyderiai Manitoboj ir Saskatchewanoj.

Manitobos konservatų lyderiu išrinktas Sidney Spivak tikslai 46 balsų dauguma.

STREIKAVO 1 DIENĄ 1,000,000 DARBININKŲ

LONDON. — Mlijonas Anglijos industriinių darbininkų streikavo vieną dieną protestuodami prieš konservatų valdžios siūlomą įstatymą prieš darbininkus.

Kitas toks streikas įvyks kovą 18 dieną.

ISSPROGDINO BOMBĄ PO JAV SENATU

WASHINGTON. — Čia po JAV senatu, išvietėje, buvo išsprogdinta tvirta bomba. Žalos padaryta septyniuose kambariuose.

Už pusės valandos prieš bombos sprogdimą buvo telefonu informuota, kad sprogs bomba senate. Ragino greitai evakuoti senatą.

Spėjama, kad tai darbas taip vadinamų vedermenu. Asmuo, kurs skambino telefonu, sakęs, kad tai protestas prieš Laosos invaziją.

Atlieku visokius namų taisymo ir įruošimo darbus, taipgi statau naujus. Prašomė kreiptis dėl susitarimų

KAZYS CIBAS

Tel. 533-5116, Toronto, Ont.

Laisniuotas Plumberis

J. REBELO

Ardwick Plumbing Co. Ltd.

1363 Dundas St. West - Toronto

Atliekami visokie plumbinimo darbai. Taisome senas ir įdedame naujas vandens, šildymo ir nutekamas rynas

Dėl staigaus patarnavimo šaukit: 741-8735
Dieną ar naktį.

Ofiso telefonas: 536-8124

Lic. No. 717

NURSING HOME

Reikalui esant kreipkitės pas mus. Gera priežiūra, graži vieta, švarus oras. Galite kreiptis asmeniškai arba telefonu. Telefonas: 941-4230.

George Baniulis
15 Faulkner St.
Orangeville, Ont.

Atlieku visokios rūšies namų taisymus ir remontą pagal asmenišką susitarimą.

J. BANYLIS

Telefonas: 537-3942. Toronto

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apsildymą

Atliekam Kitus Plumberio Darbus

Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. — Tel. LE. 2-5191

Toronto

Akių ir Akinų Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas

Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau

Bifocals — \$19.00 ir daugiau

(Išskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po pietų uždaryta

1175 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400

Toronto, Ont.

Antradi. Ketv. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą